

Asbestikalsarit liekeissä

14.1.2009 15:42 — Jyrki J.J. Kasvi

Nettikeskustelujen tavat tai niiden puute hämmentävät monia. Miksi muuten ihan järkevältä vaikuttava ihminen voi solvata netissä muita tavalla, joka ei kasvokkain tulisi kuuloonkaan?

Netin erilaiset viestintätavat ovat sosiaalisesti niin uusia, ettei niille ole vielä ehtinyt muodostua käytöstapoja. Eiväthän kaikki osaa vielä käyttäytyä kunnolla edes kännykässä.

Kirjoittaminen on taitolaji, ja etenkin tunteiden ja piilomerkitysten välittäminen on tekstissä hyvin vaikeaa. Viestit tulkitaan helposti väärin. Sähköpostia tai keskustelupalstalle kirjoittaessaan ei myöskään näe lukijoiden reaktioita. Kasvokkain ja puhelimesta me reagoimme sanomamme herättämiin tunteisiin ja varomme vaistomaisesti loukkaamasta kuulijoitamme.

Nettikeskustelun erityisenä haasteena on viestinnän epäsymmetrisyys. Siinä missä kirjoittaminen on rentoa ja nopeaa, lukija kokee viestin kirjallisena. Blogikommenttia luetaan kuin kirjettä tai sanomalehtiartikkelia! Me unohdamme lukiessamme, että moni kirjoittaa nopeammin kuin puhuu.

Viestit luetaan kirjaimellisesti, mutta tuohtuneet vastaukset kirjoitetaan aivan yhtä spontaanin rennosti kuin alkuperäisetkin viestit. Sama uudestaan, ja pian keskustelu eskaloituu henkilökohtaisiksi solvauksiksi. Eräässä tutkijan vuosina vetämässäni EU-projektissa projektin sisäinen postituslista tulehtui toistuvasti niin pahasti, etten lopulta pystynyt lukemaan saamiani viestejä ilman haposalpaajaa.

Uusi media vaatii uutta kulttuuria, mutta se syntyy hitaasti. Enää kenenkään ei sentään toivota kuolevan, vaikka tämä olisi moittinut jotain suosittua tietokoneohjelmaa, kuten vielä 1980-luvun lopulla saattoi tapahtua. Nykyään edes Suomi24:n keskusteluissa ei enää yleensä tarvitse asbestikalsareita suojaakseen.

Nettiin kirjoittaessaan kannattaa aina muistaa, että jokaisella viestillä voi olla tuhansia lukijoita. Ehkä kirjoittamansa viestit kannattaakin lukea myös itse edes kerran ennen kuin painaa enteriä.

<http://www.digitoday.fi/mielipide/2009/01/14/asbestikalsaritiekeissa/20091085/66>